

2015

Årsberetning

Museet på Sønderkov

Sønderkovgårdvej 2

6650 Brørup

Tlf.: 7538 3866

post@sonderskov.dk

www.sonderskov.dk

Indhold

Museets formål.....	2
Afdelinger.....	2
Generelt om året 2015	2
Medlemskab af foreninger og organisationer	3
Samarbejde med, arbejde og konsulentarbejde for myndigheder, andre institutioner og museer	4
Samlinger m.v.	4
Arkæologiske undersøgelser.....	5
Forskning.....	6
Formidling.....	8
Udstillinger.....	9
Særarrangementer.....	9
Foredrag m.m.	10
Offentlige arrangementer uden for museet.....	11
Omvisninger.....	11
Internet.....	11
Skoletjeneste	12
Natur- og Kulturskolen.....	13
Bygninger	13
Inventar og materiel	13
Udendørs arealer	13
Museets organisation og administration.....	14
Bestyrelsen.....	14
Museumsforeningen.....	14
Personale	15
Frivillige	15
Økonomi	16
Underskrifter.....	17

Museets formål

Museet på Sønderskov, HBV, er en selvejende institution og er et statsanerkendt kulturhistorisk museum for Vejen Kommune.

Ifølge vedtægterne er museets opgaver:

Gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling at medvirke til en sikring af Danmarks kulturarv. Som kulturhistorisk museum skal det belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu. Dette skal ske indenfor museets geografiske ansvarsområde, som er Vejen Kommune.

Museet skal indenfor dets ansvarsområde udvikle samling og dokumentation, som skal gøres tilgængelig for offentligheden og stilles til rådighed for forskningen. Museet skal udbrede kendskabet til forskningens resultater, såvel forskning foretaget af museets egne ansatte som anden forskning baseret på museets samlinger.

Museet på Sønderskovs faglige ansvarsområde er oldtiden, historisk tid og nyere tids topografiske, sociale og bebyggelseshistoriske udvikling. Højt prioriteret er en lokal dokumentation og formidling af egnens bebyggelseshistoriske udvikling. Indenfor middelalder og historisk tid skal der lægges særlig vægt på egnens topografiske og økonomiske udvikling indenfor landbrug, egnens herregårdshistorie og landsbysamfundenes udvikling fra Reformationen til tiden umiddelbart efter genforeningen i 1920. I sammenhæng med museets placering på herregården Sønderskov varetager museet et særligt emne knyttet til denne lokalitets ejerhistorie, bygningshistorie og tilknytning til landsdelens udvikling i nyere tid. En række emner er særligt knyttet til sammenhængen med Kongeå-grænsen og de folkelige og industrielle institutioner, som opstår sammen med og parallelt med højskolebevægelsen i perioden 1864-1920. I dette indgår en dokumentation af den lokale tidlige industrielle udviklingshistorie, først og fremmest knyttet til stationsbyerne.

Afdelinger

Museet på Sønderskov, Sønderskovgårdvej 2, 6650 Brørup

Associeret med museet er:

Vejen Lokalhistorisk Arkiv, Østergade 2, 6600 Vejen

Lokalhistorisk Arkiv Holsted, Vestergade 17, 6670 Holsted

Generelt om året 2015

Året 2015 har været fokuseret på to hovedmål. Det har været væsentligt at sætte ind i forhold til det registreringsefterslæb, som vi tog fat på at afvikle i 2014. Det har også været væsentligt at præstere en solid forskningsindsats, der kan forankre museet og dets resultater i en bredere faglig og offentlig kreds.

Med en samlet produktion på 22 faglige publikationer, heraf fem fagfællebedømte, har forskningsaktiviteten fra museets personale også været særdeles høj. De fem fagfællebedømte artikler er alle fra arkæologi, som også har udgivet yderligere 12 faglige artikler. Nyere tid har udgivet fire faglige artikler, mens én artikel er skrevet i fællesskab mellem arkæologi og nyere tid. Museets personale præsenterer desuden forskningsresultater ved konferencer og seminarer både nationalt og internationalt.

Aktiviteten på det feltarkæologiske område inden for kommunen har ikke været meget stor, men har kunnet opvejes af at museets arkæologer i perioder har været ulånt til udgravninger på Sydvestjyske Museer. Desuden har dette givet mulighed for at de fastansatte arkæologer har kunnet publicere nogle af de spændende resultater fra

Der er stadig stor fokus på samlingsarbejdet, hvor såvel registrering som magasinarbejdet har været prioriteret. Dette arbejder fortsætter i de kommende år, og følger en plan godkendt af Kulturstyrelsen. Antallet af publicerede genstande på hjemmesiden *Museernes Samlinger* er steget fra 17.735 til 24.283 i løbet af året.

Museets besøgstal i 2015 var i alt 13.814 gæster. Dette er det næsthøjeste besøgstal på museet siden 1995, kun overgået af 2014. Væksten sker i de daglige besøg, mens besøgstallene på de større arrangementer generelt har været dalende igennem nogle år. I vore internetaktiviteter har vi især set en stigning på Facebook, hvor vi nåede mere end 150.000 visninger i 2015.

Medlemskab af foreninger og organisationer

Museet er medlem af:

- Organisationen Danske Museer (ODM)
- International Council of Museums (ICOM)
- The Association of Castles and Museums around the Baltic Sea
- Museumstjenesten
- Museumsforum Syddanmark, hvor Bo Ejstrud er bestyrelsesmedlem
- Historisk Atlas
- Historisk Samfund for Ribe Amt
- Historisk Samfund for Sønderjylland
- Poul la Cour Fonden, hvor Linda Klitmøller af museet er udpeget til bestyrelsen,
- Udvikling Vejen, hvor Bo Ejstrud repræsenterer museet i turismeudvalget
- Folkeuniversitetet, Vejen afdeling, hvor Linda Klitmøller er formand
- Askov Højskoles skolekreds
- Landsforeningen for bygnings- og Landskabskultur
- Danmarks Naturfredningsforening

Vejen Lokalhistorisk Arkiv er medlem af:

- Organisationen Danske Arkiver (ODA)
- Ribe Amts Lokalarkiver
- Sydvestjysk egns- og slægtshistorisk Forum.

Samarbejde med, arbejde og konsulentarbejde for myndigheder, andre institutioner og museer

Museet på Sønderkov samarbejder i forskellige sammenhænge med en række såvel lokale som regionale, nationale som internationale myndigheder, museer og andre institutioner.

I 2015 blev en samarbejdsaftale om kap. 8 arkæologien underskrevet mellem Sydvestjyske Museer og Museet på Sønderkov. Samarbejdet sikrer faglig tyngde i det fælles arbejde om udvikling af faglige strategier for området; det sikrer magasinplads for de arkæologiske fund på Sydvestjyske Museers magasin i Ribe, og det sikrer mulighed for at opretholde et højt fagligt beredskab på området.

Der er et løbende samarbejde med kommunen omkring kapitel 8 arbejdet på såvel nyere tid som arkæologien, og Vejen Kommune fremhæver dette samarbejde som særdeles godt og konstruktivt. Desuden virker museet i rådgivningsfunktioner på flere felter af kulturområdet i Kommunen.

Der er et særdeles konstruktivt samarbejde med såvel UdviklingVejen som Vejen Kommunes Biblioteker. Tilsvarende er der et frugtbart samarbejde med Vejen Kommunes skoleforvaltning.

Samlinger m.v.

Samlingens registrering

Som opfølgning på den bevilling til samlingsgennemgang, som den daværende Kulturstyrelse bevilgede i 2014, har museets bestyrelse i 2015 bevilget 210.000 til midlertidig ansættelse af en registrator på museet. Dette har givet arbejdet med samlingen et yderligere løft, og har gjort det muligt for museet at komme meget langt med dette arbejde.

Ved årets udgang var der publiceret 24.283 genstande af museets samling svarende til en tilvækst på 6.548 genstande i løbet af 2015; Siden vi påbegyndte dette arbejde i sommeren 2014, er der sket en tilvækst fra 8.548 publicerede genstande, svarende til en stigning på 180% i vores registrering.

Magasinforhold

På trods af indførelse af klimastyring og bedre monitorering, er magasinforholdene på museet endnu ikke fuldt tilfredsstillende. Gennem Sydvestjyske Museer har vi været i samtaler med museumsvesenet i Esbjerg Kommune, som har tilsvarende udfordringer, og som derfor har inviteret Museet på Sønderkov til drøftelser af planer vedrørende bygning af et nyt fælles

magasin i tilknytning til det eksisterende i Ribe. Dette har vi set som en særdeles attraktiv løsning, men må også erkende, at dets realisering har meget lange udsigter. Derfor har vi i 2015 gjort klar til at vore nyere tids genstande kan flyttes til fællesmagasinet i Vejle. De vil blive flyttet i løbet af 2016 og 2017, og er dermed sikret under gode forhold. Gennem samarbejdsaftalen med Sydvestjyske Museer sikres en stor del af vores arkæologiske samling ved magasinering i Ribe. Der er dermed igangsat løsninger på magasineringen af museets samlinger, som vil blive implementeret over de næste år.

Arkæologiske undersøgelser

Den nye samarbejdsaftale mellem Sydvestjyske Museer og Museet på Sønderkov omkring arkæologien er blevet endeligt underskrevet i 2015, og er dermed på plads. Arkæologer fra Sønderkov har ved flere lejligheder været udlånt til udgravninger udført af Sydvestjyske Museer. Dette giver en mere effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer.

I forbindelse med museets forpligtelse med at varetage museumslovens kapitel 8 i Vejen Kommune gennemførte museet i 2015 9 store forundersøgelser, 3 små forundersøgelser og 2 systematiske undersøgelser i forbindelse med byggemodning og anlægsarbejde. De to systematiske undersøgelser fandt sted i Øster Lindet, den ene er med bevilling fra Kulturstyrelsen, som blev foretaget på fundstedet for den store 1600-tals sølvskat fundet i 2014, og den anden blev foretaget i forbindelse en ny vej i byen. Sølvskatten endte på den Top 10 liste over danefæ, som DK4 hvert år laver i samarbejde med Nationalmuseet.

Derudover blev der gennemført 3 udvidede forundersøgelser i forbindelse med gas- og jordkabeltracéer i kommunen. I denne forbindelse blev der påvist og undersøgt fortidslevn på 7 nye lokaliteter og yderlige levn på to kendte lokaliteter. Blandt andet blev der fundet en tuegravplads fra ældre jernalder øst for Vejrup, bebyggelse fra senneolitikum nord for Sønder Hygum og spor efter Tornums middelalderlandsby.

Det gode samarbejde med detektorførerne er fortsat i 2015, og i lighed med andre af landets museer har vi modtaget spektakulære fund. Det mest markante var Lokemasken fra vikingetid, som blev indleveret af detektorfører Bent Hansen. I samarbejde med Nationalmuseet, som har ansvaret for danefæ, førte dette fund til ret omfattende medieomtale.

En privat donation gav også mulighed for at følge fagligt op på en stenalderlokalitet med meget omfattende fund. Denne lokalitet er tidligere blevet fulgt af frivillige ved museet, i godt samarbejde med den lokale lodsejer. Dette arbejde fortsætter i 2016.

Forskning

I 2015 har museets medarbejdere publiceret 5 fagfællebedømte artikler (alle arkæologi) og 17 faglige artikler (12 arkæologi, 4 nyere tid og 1 fælles). Selvom Slots- og Kulturstyrelsen måler vores forskningsproduktion på monografier og fagfællebedømte artikler, så er grænsen i fagligt niveau mellem fagfællebedømte og faglige artikler i praksis ret flydende, og det er vigtigt for os at udgive bredt, også i sammenhænge som ikke tæller i den formelle statistik for forskningsproduktion. Det gælder alt fra *Arkæologi i Slesvig* over *Skalk* til vores medlemsblad *Museumsavisen*. En ensidig fokusering på fagfællebedømte artikler er til skade for museets generelle formidlingsforpligtelse, og er som nævnt heller ikke fagligt meningsfuldt, da overgangen i fagligt niveau er meget flydende.

Arkæologi

Fagfællebedømte artikler

- Dollar, Scott Robert & Lars Grundvad 2015. Tuesbøl. En tuegravplads ved Brørup fra ældre førromersk jernalder. I: P. Foss & N.A. Møller (red.) De dødes landskab. Grav og gravskik i ældre jernalder i Danmark. *Arkæologiske Skrifter* 13. København, s. 15-20.
- Dollar, Scott Robert & Martin Egelund Poulsen 2015. Early Bronze Age Settlements at Vejen in Southern Jutland, Denmark: New Perspectives on the Three-aisled Longhouses from Period II. I: Paulina Suchowska-Ducke, Samantha Scott Reiter & Helle Vandkilde (eds.) *Forging Identities. The Mobility of Culture in Bronze Age Europe*. Report from a Marie Curie Project 2009-2012 with Concluding Conference at Aarhus University, Moesgaard 2012. Volume 2. BAR International Series 2772. Oxford, s. 171-177.
- Grundvad, Lars, Martin Egelund Poulsen & Marianne Høyem Andreasen 2015. Et monumentalt midtsulehus ved Nørre Holsted i Sydjylland. Analyse af et langhus fra ældre bronzealder periode I. *Kuml* 2015, s. 49-75.
- Poulsen, Martin Egelund & Scott Robert Dollar 2015. Bronzealderbønder i det sydjyske indland – treskibede langhuse fra ældre bronzealder på Kongehøj II. *By, marsk og geest* 27, s. 5-19.
- Poulsen, Martin Egelund & Lars Grundvad 2015. Vestervang ved Vejen – væggrøftshuse fra overgangen mellem yngre stenalder og ældre bronzealder. *By, marsk og geest* 27, s. 20-36.

Faglige artikler

- Grundvad, Bente, Lars Grundvad & Martin Egelund Poulsen 2015. Lille udgravning – stort resultat. *Levende Viden* 03, s. 118-127.
- Grundvad, Lars 2015. Da Ragnarok ramte Skodborg. *Museumsavisen* 59, s. 4-9.
- Grundvad, Lars 2015. Dybe gravlignende anlæg fra sen yngre stenalder. *Arkæologi i Slesvig* 15, 2014, s. 11-20.

- Grundvad, Lars 2015. "En stor Spølkumme". Fortællingen om guldsålen fra Gjerndrup. *Museumsavisen* 60, s. 4-6.
- Grundvad, Lars & Martin Egelund Poulsen 2015. Musegrube. *Skalk* 3, s. 29-30.
- Grundvad, Lars & Martin Egelund Poulsen 2015. Spor efter bronzealderens religion – om et skattefund fra Veerst fundet i 1962. *Glimt fra Bække og Veerst Sogne* 2015, s. 3-6.
- Krøtel, Janne 2015. Holsted Åmark – Senneolitiske grave, en landsby fra yngre jernalder og indhegnede gårde fra tidlig middelalder ved Holsted Å. *Arkæologi i Slesvig* 15, 2014, s. 77-86.
- Krøtel, Janne & Lars Grundvad 2015. Vikinger i Vejen – en stormandsgård fra tidlig vikingetid ved Vejen Gymnasium. *Fra Ribe Amt* 2015, s. 16-24.
- Poulsen, Martin Egelund 2015. Bronzealderhus fra Kongehøj – Udstillet på Moesgård. *Museumsavisen* 59, s. 9-10. (se også forskerskærm og tegnefilm i Moesgårds bronzealderudstilling)
- Poulsen, Martin Egelund 2015. *Husfunktion: huse med kornfund*. I: <http://slks.dk/fortidsminder-diger/arkaeologi-paa-land/museernes-arkaeologiske-arbejde/arkaeologiske-strategier/bronzealder/bebyggelse-i-bronzealder/>
- Poulsen, Martin Egelund, Scott Robert Dollar & Lars Grundvad 2015. Undersøgelser af toskibede senneolitiske huse. I: Torben Dehn & Anne Nørgård Jørgensen (red.) *Arkæologiske strategier for udgravninger i Danmark. Strategi for yngre stenalders arkæologiske undersøgelser*. Kulturstyrelsen. København, s. 24-25.
- Poulsen, Martin Egelund & Lars Grundvad 2015. Dybe anlæg. I: Torben Dehn & Anne Nørgård Jørgensen (red.) *Arkæologiske strategier for udgravninger i Danmark. Strategi for yngre stenalders arkæologiske undersøgelser*. Kulturstyrelsen. København, s. 26-27.

Nyere tid

Faglige artikler:

- Klitmøller, Linda 2015. Museet i felten. Om dokumentation af gamle huse. *Museumsavisen* 59, s. 13-15.
- Klitmøller, Linda 2015. Glimt fra museets dagligdag. Om indsamling og registrering. *Museumsavisen* 60, s. 7-9.
- Klitmøller, Linda & Kirsten Rykind-Eriksen 2015. Ingeborg Appel og gymnastikken. *Dragtjournalen* 9, Nr. 13, s. 52-56.
- Schaadt, Nick 2015. 100 år med kvinders valgret. Baggrundshistorien til en udstilling. *Museumsavisen* 60, s. 10-14.

Fælles:

- Schaadt, Nick & Lars Grundvad 2015. Svenskekrigsskatten fra Øster Lindet – En nyfunden skat fra et uroplaget område i Sønderjylland. *Sønderjysk Månedsskrift* 8, s. 291-297.

Skrevet om ansvarsområdet af fagfolk uden ansættelse på Museet

Arkæologi/nyere tid, fagfællebedømt

Brøgger, Søren 2015. Sønderskov – glimt af en renaissanceherregårds bygningshistorie. *By, marsk og geest* 27, s. 71-82.

Deltagelse i faglige konferencer m.v.

Foruden de trykte forskningsbidrag, har museets medarbejdere givet foredrag i forskellige faglige sammenhænge:

Martin Egelund Poulsen, *Langhusenes første storhedstid – Overgangen mellem senneolitikum og ældre bronzealder i et bebyggelsesperspektiv. En ny opdatering med udgangspunkt i det sydjyske husmateriale*. 13. Nordiske Bronzealder-symposium, Göteborg, 9.-12. juni.

Scott Dollar: *Settlements and houses during the Late Neolithic and Early Bronze Age transition in Central Southern Jutland, Denmark*. EAA conference, Glasgow, 2.-5. september.

Martin Egelund Poulsen, *Metodeproblemer vedrørende erkendelse og undersøgelse af neolitiske bosættelser – Huse fra tiden før den treskibede revolution ca. 1500 f.Kr.*, netværksmøde, Arkæologi Sydvestjylland.

Lars Grundvad, *Vejen i 5000 år. Arkæologiske udgravninger omkring Vejen*, netværksmøde, Arkæologi Sydvestjylland.

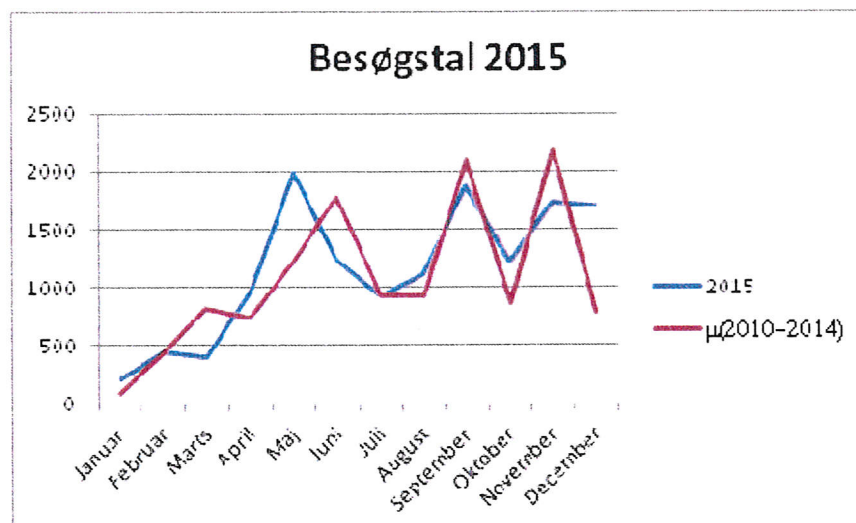
Lars Grundvad, *Et monumentalt midsulehus ved Nørre Holsted*, Neolitisk netværksmøde, 28. oktober.

Martin Egelund Poulsen, *Vestervang-varianten. Væggrøftshuse fra overgangen mellem senneolitikum og ældre bronzealder*. Neolitisk netværksmøde, 28. oktober.

Lars Grundvad: *Svenskekrigsskatten fra Øster Lindet set i lyset af to udgravninger*. Poster, Fagligt orienteringsmøde, ODM, 16.-18. november.

Formidling

Museets samlede besøgstal i 2015 var i alt 13.818 gæster. Dette er det næsthøjeste besøgstal på museet siden 1995, kun overgået af 2014. Sammenlignet med gennemsnittet af de seneste år ses det da også, at besøgstallet står pænt, ikke mindst i betragtning af, at gennemsnittet også indeholder rekordåret 2014. Det høje tal for maj skyldes et sammenfald af adskillige arrangementer og omvisninger. Bemærk, at besøgstallet i årets slutning bedst kan ses som en sum af november og december, da det store årlige julearrangement har skiftet plads ind over månedsskiftet.

Museets besøgstal i 2015 i forhold til gennemsnitstallene for 2010-2014.

Udstillinger

Udstillingsaktiviteten var stor og indebar udskiftninger af udstillingerne i et 'permanent' afsnit af udstillingen, samt tre særudstillinger.

Permanente udstillinger

30. august åbnedes afsnittet *Fra herregård til Museum* i de permanente udstillinger. Her fortælles om Sønderskovs restaureringshistorie.

Særudstillinger

I forbindelse med 100 året for grundloven lavede museet en særudstilling *Quinden er en blomst, der kun blomstrer i skyggen*, om indførelsen af kvinders valgret. Udstillingen åbnede 22. maj, og stod sommeren over.

20./6. åbnede vi *Over Voldgraven*, årets sommerudstilling. Her havde vi givet en gruppe af kunstnere adgang til vore magasiner, og ladet dem skabe moderne kunstneriske kommentarer på de kulturhistoriske genstande. Udstillingen var fordelt rundt omkring i hele museet, og gav et æstetisk spændende bidrag til den kulturhistoriske udstilling.

I forbindelse med Julearrangementet lavedes en udstilling af *historiske juletræer*, fra grønålstøret til det store Askov juletræ. Denne udstilling stod året ud, og blev også anvendt i forbindelse med arrangementer for børnehaver og ældrecentre i december.

Særarrangementer

Koncert: BothWays

Sæsonen åbnede 29./1. med en koncert med vokalgruppen *BothWays*. Musikken blev undervejs sat i kulturhistorisk perspektiv ved museumsleder Bo Ejstrud. Interessen var større end forventet, og der måtte i sidste øjeblik hentes flere stole ind. Der var 63 voksne og 3 børn.

Koncert og middag: Et levende ord

I forbindelse med besættelsestidens jubilæer valgte vi i samarbejde med restaurant Herregårdskælderen at lave et kombineret arrangement d. 4./4. , hvor først duoen *Et levende ord* sang sange fra besættelsestiden, og Herregårdskælderen herefter bød på en middag baseret på opskriftsbøger fra besættelsesårene. Der deltog i alt 27 personer.

Prinsessedag

4./4. blev der afholdt prinsessedag, igen i samarbejde med Vejen Kommunes biblioteker. Her deltog 43 børn med 31 voksne.

Friluftsgudtjeneste

25./5. holdt Malt-Folding pastorat den traditionsrige gudstjeneste i Sønderskovs haveanlæg.

God Mad

30./5. holdtes en markedsdag på gårdspladsen med lokale fødevarerproducenter, og i samarbejde med Enghave Dyrepark. Besøget var 163 personer, heraf 17 børn.

Skt. Hans

23./6.: Igen i år blev der afholdt Skt. Hans på Sønderskov. Årets taler var Peter Gæmelke. Besøgstallet var 300 personer.

Historiefestival

Historiefestival havde i år temaerne renæssance og kold krig, ligesom Vejen Kommunes lokalarkiver havde lavet en fælles udstilling med tema om områdets jernbaner. Årets besøgstal var 427 personer.

Æblefestival

Igen i 2015 havde vi Æblefestival på Sønderskov. Æblefestivalen blev besøgt af 412 gæster.

Jul på Sønderskov

Weekenderne 28.-29. november og 5.-6. december afholdtes det årlige julearrangement. Museets personale og et stort antal frivillige tog imod gæsterne og bød på såvel hygge og underholdning som kulturhistorisk formidling. Besøgstallet var 1969 gæster, heraf 582 børn.

Foredrag m.m.

I løbet af 2015 blev der arrangeret flere offentlige foredrag på museet.

Sølvskatten fra Øster Lindet

I forbindelse med museumsforeningens generalforsamling 26./3. talte arkæolog Lars Grundvad og historiker Nick Schaadt om den nyfundne sølvskat fra Ø. Lindet, og dens historiske baggrund.

Skelhøj

Mads Holst, Moesgård, holdt foredrag d. 30./4. om undersøgelserne ved Skelhøj, som nu er under publikation.

1930'ernes husmor - set med Alfes øjne

23./8. holdt Linda Klitmøller et foredrag baseret på Vejen fabrikken Alfes reklamefilm, og det kvindesyn, de repræsenterede.

Så syng dog Danmark

1./9. holdt Ida-Marie Vorre foredraget "Så syng dog Danmark" om Carl Nielsens sangskat. Foredraget var arrangeret i samarbejde med Vejen Folkeuniversitet.

Offentlige arrangementer uden for museet

Sam Sørensen: Forårstur ved Sønderkov, 1./5.

Sam Sørensen: *Skovens Dag*. 10./5.

Sam Sørensen: BioBlitz. Naturarrangement ved Jels Voldsted, 7./6.

Sam Sørensen: *Bier, Bål og Pandekager*. I samarbejde med Brørup bibliotek, 8./6.

Linda Klitmøller og Sam Sørensen: *Åbning af Kongeåstien*. Med Vejen Kommune, 14./6.

Sam Sørensen: *Vilde Blomsters Dag*. 14./6.

Sam Sørensen: *Bæver tur/retur*, 21./6.

Linda Klitmøller. *Skibelund Krat*. Omvisning i forbindelse med trekantsområdet festuge, 29./8.

Sam Sørensen: *Naturens Dag*. Troldeparken i Vejen, og Skovpavillionen i Holsted, 13./9.

Sam Sørensen: *Svampetur i Klelund*. 8./10.

Scott Dollar: *Kløverstien*. Foredrag i samarbejde med Vejen Kommune, 10./10.

Sam Sørensen: *Krondyrfestival*. I samarbejde med Herregårdskælderen, 30./10.

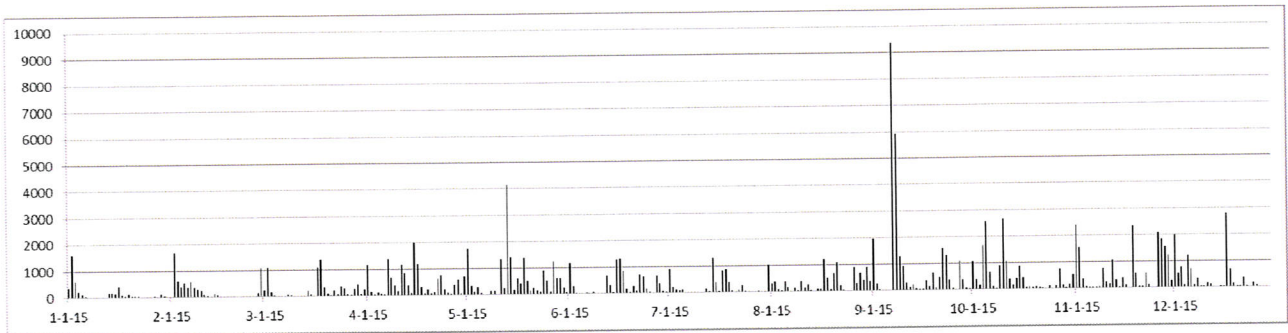
Omvisninger

Der har været i alt 40 omvisninger af private grupper på museet. Omvisninger varetages af museets fagpersonale samt af frivillige omvisere. Omvisninger på museet arrangeres ofte i samarbejde med arrangementer i Restaurant Herregårdskælderen, og der er også her et tæt samarbejde mellem museet og restauranten.

Internet

Museets hjemmeside på www.sonderskov.dk fik et nyt design i 2015. Siden havde 30.421 besøg, med i alt 111.682 sidevisninger. Vores fokus på siden har dermed været for ringe.

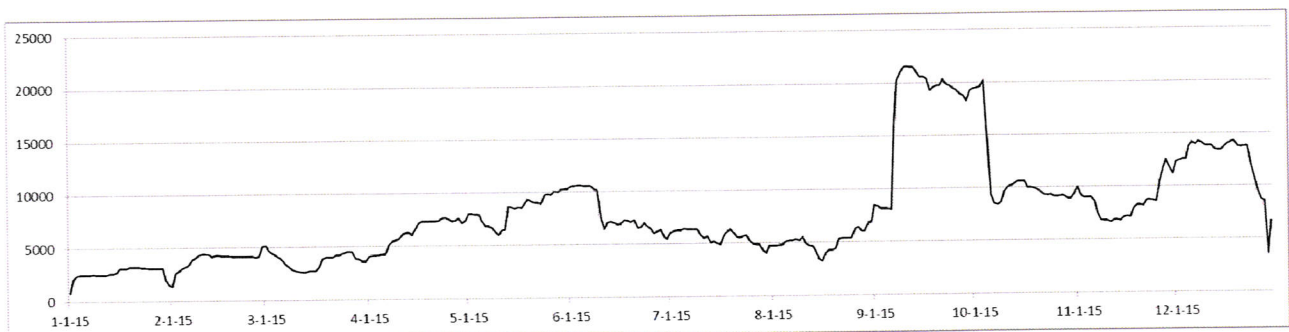
Museets facebook side www.facebook.com/sonderskov.dk er steget fra 463 brugere ved årets start til 687 ved årets udgang.

www.facebook.com/sonderskov.dk: Daglig rækkevidde gennem 2015.

Den samlede årlige rækkevidde (summen af alle daglige tal) var 150.816 personer. Det tilsvarende tal i 2014 var 61.018. Akkumuleret i 28 dages perioder ses stigningen i rækkevidde bedre. Der var en kraftig aktivitet omkring publiceringen af den lokemaske, som blev indleveret til museet af detektorfører Bent Hansen, og blev lagt på siden som 'månedens fund' i september. Ellers ses en støt stigning over året i interessen for vore opslag.

Det samlede tal for både hjemmeside og Facebook er dermed 262.498 visninger.

www.facebook.com/sonderskov.dk: Samlet rækkevidde (løbende 28 dage) gennem 2015.

Skoletjeneste

Der har i 2014 været omvisninger og arrangementer for 31 skoleklasser, med deltagelse af i alt 1247 skolebørn og 137 voksne. Dertil holdt vi daglige julearrangementer for børnehaverne i december måned, hvor der deltog 15 hold med i alt 233 børn og 49 voksne. Tilsammen har vi derfor haft kontakt med 1480 børn i 2015. Alle disse forløb er gratis. Foruden arrangerede forløb har vi haft et antal klasser, som har besøgt museet på egen hånd. Nogle klasser besøger desuden selv haveanlægget uden at gå ind i bygningen, og bliver derfor ikke talt med i vores officielle besøgsstatistik.

I samarbejde med Herregårdsmuseet Gl. Estrup og to lokale gymnasier har museet i 2015 modtaget støtte fra Kulturstyrelsen til et projekt om udvikling af nye undervisningsformer i gymnasiesektoren. Dette projekt gennemføres i løbet af 2016.

Natur- og Kulturskolen

Det har igen været et travlt år for natur- og Kulturskolen. Det er ikke mindst skolearbejdet, som har fyldt meget i løbet af året, men året har også budt en række offentlige og private ture i landskabet.

Der er et særdeles godt og tæt samarbejde med Vejen Kommunes skoleforvaltning i Naturvejlederens arbejde; dette samarbejde udbygges løbende med nye initiativer.

Naturskolen er optaget i projektet Vild Mad, der er et samarbejde mellem 50 naturvejledere, og nogle af landets bedste kokke, om at præsentere den mad, man kan plukke ude i naturen.

Bygninger

Museet ejer ikke selv ejendommen. Sønderskov Hovedgård ejes af tømrermester Helge Kragelund. Museet var lejer den første periode efter etableringen, dernæst var Brørup Kommune lejer, og nu lejer Vejen Kommune ejendommen af Helge Kragelund. Ejendommen stilles til rådighed for museet.

Inventar og materiel

I dette år har der været større udgifter på vedligehold af materiel, således måtte en bil udskiftes, såvel som en havetraktor. For at reducere vedligeholdelsesudgifterne er der opført carport til vore biler, som hidtil har stået i det fri.

Vi bemærker, at Tele-IT udgifter er en støt stigende post i museets driftsomkostninger, og vil derfor i 2016 tage skridt til at reducere disse omkostninger.

Udendørs arealer

Museet råder over et udeareal på omkring 4 ha. Arealet er opdelt i parkeringsplads, køkken- og urtehave, prydhave samt Hjortehaven, en mindre skov syd for hovedbygningen. Arealerne bliver flittigt brugt af publikum også uden for museets ordinære åbningstider.

I samarbejde med Vejen Kommune, de nutidige lodsejere samt frivillige har museet anlagt en sti, Møllestien, gennem den østlige del af Sønderskovs herregårdslandskab med en række poster ved interessante punkter i landskabet. Her er gennem året et stort antal brugere, om end vi ikke tæller dem.

Køkken- og urtehaven udgør et rekonstrueret udsnit af herregårdens køkken- og urtehave på grundlag af arkæologiske iagttagelser og historiske kilder fra 1700-tallet. Den indeholder bl.a. en stor samling af krydder- og lægeurter. Køkken- og urtehaven drives af frivillige i arbejdsgruppen 'Sønderskovs Folkehave'.

Til at holde museets øvrige udendørsarealer får museet hjælp fra en anden frivillig arbejdsgruppe, "Sønderskovs Hovbønder".

I den sydlige ende af køkken- og urtehaven har Malt Herreds biavlerforening anlagt en skolebigård. Her holder biavlerforening aftenåbent for publikum hver torsdag i perioden fra april til august, hvor nye biavlere kan lære at holde bier.

Museets organisation og administration

Bestyrelsen

Valgt af Museumsforeningen:

- Inger Bråsch Gram (formand)
- Bodil Baagø
- Eva Bræmer-Jensen
- Ann Møller Gram
- Gunnar Krog
- Lennart Madsen
- Niels Rasmussen

Udpeget af Vejen Kommune:

- Anni Grimm
- Henny Schøler

Forretningsudvalget består af:

- Inger Bråsch Gram (formand)
- Bodil Baagø (næstformand)
- Eva Bræmer-Jensen

Museumsforeningen

Museumsforeningen Sønderkov havde pr. 31. december 2015 373 medlemmer, heraf 97 enkeltmedlemmer, 136 dobbeltmedlemskaber og fire institutionsmedlemmer. Som medlem af Museumsforeningen får man 10 % rabat på indkøb i museets butik og 50 % rabat på entreen til særarrangementer. Museet og Museumsforeningen udgiver i fællesskab Museumsavisen, som sendes til medlemmerne. Kontingentet er 125 kr. for enkeltmedlemskaber og 175 kr. for dobbeltmedlemskaber.

Personale

Bo Ejstrud, museumsleder

Nyere tid:

Linda Klitmøller, museumsinspektør, og leder af Vejen Lokalhistorisk Arkiv

Nick Schaadt, museumsinspektør

Arkæologi

Scott Dollar, museumsinspektør

Janne Krøtel, museumsinspektør

Lars Grundvad Nielsen, museumsinspektør

Martin Egelund Poulsen, museumsinspektør

Natur- og Kulturskolen

Sam Bøgesgaard Sørensen, naturvejleder

Teknisk-administrativt personale

Lis Johansen, rengøringsassistent

Joan Lindberg, museumsassistent

Nancy K. Lökkegaard, bogholder

Hanne Petersen, museumsvært

Flemming Schmidt, pedel

Projektansatte:

Michael Skøtt, registrator

Merete Wehlast, museumsassistent

Deltidsansatte kustoder:

Clara Mejlvang, kustode

Ida Schou Fogh, kustode

Andre ansættelser

Museet på Sønderkov er bevidste om vores sociale ansvar, og om, at vi er en type af arbejdsplads, hvis værdier og opgaver giver mulighed for en vis rummelighed. Vi mener, at der er væsentlige samfundsmæssige og sociale hensyn at tage i forbindelse at sikre en tilknytning til arbejdsmarkedet for mennesker, som står uden for det. Vi har derfor haft et større antal ansættelser på støttede vilkår, i form af f.eks. virksomhedspraktik, løntilskud, aktivering og arbejdsprøvning. Der er i den forbindelse et godt samarbejde med Vejen Kommunes jobcenter.

Frivillige

Lige fra oprettelsen har Museet på Sønderkov haft mange frivillige medarbejdere tilknyttet, og en stor lokal opbakning. Gruppen er på omkring firs personer, og de yder et stort stykke arbejde for museet. Gruppen af frivillige kan deles i to. De frivillige medarbejdere, som er tilknyttet en arbejdsgruppe, og som kommer regelmæssigt på museet, og den store gruppe af frivillige, uden hvilken de store særarrangementer ikke kan afvikles. For særarrangementet Historiefestival samt Jul på Sønderkov er der en meget stor støtte fra de frivillige.

Arbejdsgrupperne af frivillige medarbejdere, som regelmæssigt kommer på museet, er følgende:

Kustodegruppen, som varetager kustodevagter og passer butikken i weekender, helligdage og evt. under ferier og fridage.

Hovbønderne, som hjælper med til at passe museets udearealer.

Havegruppen, som står for driften af Sønderskovs Folkehøve – en rekonstruktion af en herregårds køkkenhave fra slutningen af 1700-tallet.

Omvisere, som påtager sig omvisninger på museet uden for den ordinære åbningstid

Smedene, der bemander den gamle smedje, laver reparationsarbejde og fremstiller genstande til salg i museets butik.

Ligesom de foregående år havde det ikke været muligt at holde området så flot, at gennemføre alle museets aktiviteter og arrangementer, holde museet åbent i weekenderne m.m. uden denne fantastiske opbakning fra alle disse frivillige. De skal have stor tak herfor!

Økonomi

Det samlede resultat blev i år et overskud på ca. 46.000. Museets økonomi er fortrinsvis baseret på driftstilskud fra hovedtilskudsgiver, Vejen Kommune, og på statstilskud. Dernæst på indtægter fra omvisninger og arrangementer samt på butiksdriften. Der har siden 2009 været gratis entre på museet, undtaget ved særarrangementer. For yderligere oplysninger henvises til museets regnskab.

Underskrifter

Sønderskov, 10. maj 2016

Bo Ejstrud, museumsleder

Godkendt d. 10. maj 2016

Inger Bråsch Gram

Bestyrelsesformand

Bodil Baagø

Næstformand

Eva Bræmer-Jensen

Anni Grimm

Ann Møller Gram

Niels Rasmussen

Henny Schøler

Lennart Madsen

Gunnar Krog